

**LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO NARĖ
AGNĖ ZUOKIENĖ**

Gedimino pr. 53, 01109 Vilnius Tel. (85) 239 6700 El. p. Agne.Zuokiene@lrs.lt

LR Seimo Kontrolieriaus įstaigai
Gedimino pr. 56, Vilnius, LT-01110
El. p.: ombuds@lrs.lt, rovale@lrs.lt

2011–10–05 Nr. 414

DĖL SKUNDO

Į mane kreipėsi Akmenės raj. gyventojas (toliau - Pareiškėjas), kuris prašė padėti apginti jo teises, kurias sistemiškai pažeidinėja įvairios institucijos, jo atžvilgiu vykdydamos „biurokratinį terorą“. Pareiškėjas nurodė, kad nors susijusio asmens (toliau -) nedarbingumas buvo paneigtas teismo sprendimu, o Valstybinė medicininio audito inspekcija prie Sveikatos apsaugos ministerijos (toliau - VMAI) savo išvadoje nedviprasmiškai pažymėjo, kad nedarbingumo pažymėjimas išduotas pažeidžiant galiojančius teisės aktus, Valstybinio socialinio draudimo fondas (toliau - SODRA) ir kitos institucijos nieko konkrečiai nepaaiškindamos „atsirašinėja“ į pareiškimus ir nesiima veiksmų išsiaiškinti iš gydymo įstaigos neteisėtai išduoto nedarbingumo pažymėjimo pagrindu išmokėtos nedarbingumo pašalpos. Pareiškėjas su įvairiais raštais į mane (pridėta keletas pavyzdžių, kaip priedai) ir į kitas institucijas, kurioms siųstų raštų kopijas gavau ir aš, praeitais ir šiais metais kreipėsi daugybę kartų. Domėdamasi Pareiškėjo išdėstyta problema su raštais kreipiausi į įvairias institucijas.

Surinkta tokia informacija:

2010 m. birželio 4 d. SODROS Akmenės skyriaus rašte Nr. S-1238 Pareiškėjui nurodyta, jog būtent jo pareiškimo pagrindu *išnagrinėtas* išduoto nedarbingumo pažymėjimo pagrįstumas ir teisėtumas. Jokia kita informacija apie pareiškėjo skundą nagrinėjusios institucijos priimtus sprendimus ar paaiškinimai SODROS Akmenės skyriaus rašte nepateikti, argumentuojant, jog informacijai, susijusiai su asmens duomenimis, teikti reikalingas asmens sutikimas.

2010 m. birželio 30 d. SODROS rašte Nr. (11.1) I-3929 Pareiškėjui nurodyta, kad patikrintas išduoto nedarbingumo pažymėjimo pagrįstumas ir priimtas sprendimas, kad jis buvo išduotas nepažeidžiant Nedarbingumo pažymėjimų bei nėštumo ir gimdymo atostogų pažymėjimų

išdavimo taisyklių reikalavimų (toliau - Taisyklės); taip pat nurodyta, kad ligos pašalpa paskirta ir išmokėta teisėtai.

2010 m. liepos 26 d. SODROS Akmenės skyriaus rašte Nr. (5.3) S-1477 Pareiškėjui nurodyta, kad nedarbingumo pažymėjimas buvo išduotas pagrįstai, nepažeidžiant Taisyklių reikalavimų; ligos pašalpa paskirta ir išmokėta teisėtai.

2010 m. lapkričio 16 d. VMAI ataskaitoje Nr. 1A-216 (NK-123), pažymėta, jog auditas buvo atliktas pagal LR Sveikatos apsaugos ministerijos (toliau - LR SAM) pavedimą LR Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos prašymu (toliau – LR SADM). Ataskaitos, kurioje įvertinta suteiktų sveikatos priežiūros paslaugų kokybė, išvadoje be kitų sveikatos paslaugų suteikimo kokybės trūkumų (objektyvios sveikatos būklės nevertinimas, reikiamų tyrimų ir gydymo režimo neskyrimas) nurodyta ir tai, jog **gydytojas nepagrindė nedarbingumo pažymėjimo išdavimo, tęsimo ir užbaigimo, nenurodė skirto režimo, tuo pažeidė Taisyklių 18 p. nuostatą (1.3 išvada)**. Kreipusis telefonu į ataskaitos rengėją specialistą N. Varną, jis patvirtino, kad 1.3 išvada negali būti interpretuojama kitaip, kaip paneigianti nedarbingumo pagrįstumą bei teisėtumą.

2010 m. gruodžio 8 d. SODROS rašte Nr. (11.1) I-7730, kuris Pareiškėjui siųstas jau po VMAI audito ataskaitos nurodyta, kad **VMAI informavo SODRĄ apie teiktų asmens sveikatos priežiūros paslaugų kokybę bei nustatyto laikinojo nedarbingumo nepaneigė**. Nors VMAI audito viena iš priežasčių buvo ir daugkartinis Pareiškėjo kreipimasis į įvairias institucijas, Pareiškėjas gavo labai lakonišką ir ataskaitos išvadų, kurių atskleidimas nepažeistų asmens duomenų, esmės neatspindintį SODROS atsakymą. Manytina, kad Pareiškėjas, kuris buvo patrauktas net baudžiamojon atsakomybėn dėl sveikatos sužalojimo (vienas iš pagrindų - medikų nurodytos ligos kodas) privalėjo būti informuotas, kad medikų, teikusių sveikatos priežiūros paslaugas, veiksmai buvo įvertinti, kaip pažeidžiantys galiojančius teisės aktus ir sveikatos priežiūros paslaugos, susijusios su diagnozės (nedarbingumo pagrindu) nustatymu bei nedarbingumo pratęsimu, buvo įvertintos kaip nekokybiškos. SODRA Pareiškėjui nurodė, kad R.B. nustatyto laikinojo nedarbingumo VMAI savo ataskaitoje nepaneigė, nors tai net nėra VMAI kompetencija, nedarbingumo pagrįstumas – nebuvo audito objektu ir jis net nebuvo svarstomas. Tiesioginis VMAI audito objektas buvo suteiktų sveikatos priežiūros paslaugų kokybė ir dėl jos pasisakydama VMAI nurodė nedarbingumo pažymėjimo išdavimo bei pratęsimo reikalavimų pažeidimus, kurie leidžia spręsti apie nedarbingumo pažymėjimo išdavimo nepagrįstumą ir neteisėtumą.

2011 m. sausio 11 d. SODROS rašte Nr. (13.2) I-242 „Dėl išmokėtos ligos pašalpos“ Pareiškėjui analogiškai nurodyta, kad VMAI informavo SODRĄ apie teiktų asmens sveikatos priežiūros paslaugų kokybę VŠĮ Akmenės raj. pirminės sveikatos priežiūros centre bei ligoninėje ir **nustatyto laikinojo nedarbingumo nepaneigė**.

2011 m. vasario 25 d. SODRA rašte Nr. (11.3) I-1339 atsakydama į mano 2011 m. sausio 28 d. raštą Nr. 292 nurodė, kad viena iš Fondo valdybos teritorinių skyrių funkcija – kontroliuoti nedarbingumo pažymėjimų išdavimo ir tęsimo teisėtumą bei pagrįstumą (Valstybinio socialinio draudimo 29 str. 1 d. 16 p.). Pagal Elektroninių nedarbingumo pažymėjimų bei elektroninių nėštumo ir gimdymo atostogų pažymėjimų išdavimo taisyklių 113 p. už laikinojo nedarbingumo ekspertizės kokybę ir pagrįstumą atsako ją atliekantys gydytojai. O ligos ir motinystės pašalpų sumas, **išmokėtas pagal nepagrįstai išduotus, tęstus ar išduotus pažeidžiant šias Taisykles pažymėjimus, Fondo valdybos teritoriniai skyriai teisės aktų nustatyta tvarka išieško** iš asmens sveikatos priežiūros įstaigų (114 p.). Svarstyтина, ar sveikatos priežiūros paslaugų kokybės audito ataskaitoje padarius išvadą, kad gydytojas nepagrindė R. B. nedarbingumo pažymėjimo išdavimo, tęsimo ir užbaigimo, gali būti situacija, kai gydytojui neįvykdžius šių teisės aktų reikalavimų išduotas pažymėjimas gali būti laikomas teisėtu, o išmokėtos pašalpų lėšos – pagrįstomis.

2011 m. balandžio 4 d. SODRA rašte Nr. (11.3) I-2160 atsakydama į mano 2011 m. kovo

8 d. raštą Nr. 312 nurodė, kad pagal Ligos ir motinystės socialinio draudimo pašalpų nuostatų 70 p., nustačius, kad pašalpos išmokėtos pagal neteisingai įformintus ar suklastotus dokumentus, permokėtos pašalpų sumos įstatymų nustatyta tvarka išieškomis iš kaltų asmenų, išdavusių ar pateikusių šiuos dokumentus. Sutartyje dėl teisės išduoti elektroninius nedarbingumo pažymėjimus yra numatyta, kad asmens sveikatos priežiūros įstaiga (toliau - ASPĮ) privalo atlyginti Valstybinio socialinio draudimo fondo (toliau - VSDF) biudžetui žalą, padarytą dėl jos darbuotojų neteisėtų veiksmų. Žala VSDF biudžetui yra ligos pašalpų sumos, kurios išmokėtos iš VSDF biudžeto pagal ASPĮ nepagrįstai ir/ar neteisėtai išduotus elektroninius pažymėjimus.

Kreipiausi į VŠĮ Akmenės raj. pirminės sveikatos priežiūros centrą su paklausimu, ar buvo atlikta suteikto nedarbingumo **pažymėjimo išdavimo pagrįstumo ekspertizė**. Gavau atsakymą (Nr. S-86), jog dėl nedarbingumo laikotarpiu 2004-11-04 - 2005-11-25 auditą atliko VMAI. Nors SODRA nurodė, kad ne VMAI kompetencija yra vertinti laikinojo nedarbingumo pažymėjimo išdavimo pagrįstumą ir teisėtumą, informacijos, kad vertinimą būtų atlikę SODROS teritoriniai skyriai informacijos negavau.

Galiausiai 2011 m. kovo 15 d. raštu Nr. 323 vėl kreipiausi į SODRĄ, rašto kopijas siūsdama tiek LR Socialinės apsaugos ir darbo, tiek LR Sveikatos apsaugos ministerijai prašydama paaiškinti, kokiais VMAI ataskaitos esančiais faktais remiamasi Pareiškėjui nurodant, jog „nustatytas laikinas nedarbingumas nepaneigtas“. Taip pat prašiau atsakyti, kodėl Pareiškėjui vis argumentuojant asmens duomenų apsauga buvo atsakinėjama formaliai, nepateikta informacija, kurios atskleidimas nepažeistų asmens duomenų apsaugos (išvados susijusios su medikų padarytais pažeidimais, kt.). Institucijos pateikdamos atsakymus į minėtą raštą Nr. 323

situaciją vertino taip pat labai formaliai,

neskyrė pakankamai dėmesio realiam problemos sprendimui: nors VMAI išvadoje konstatuota ASPĮ medikų padaryti pažeidimai, Pareiškėjas informuojamas lygiai taip pat, kaip ir iki išvadų pateikimo, pagal nepagrįstai išduotą pažymėjimą išmokėtos sumos iš kaltų asmenų neišieškomos. Nors LR SAM rašto Nr. 323 kopija buvo siūsta siekiant atkreipti dėmesį į tai, kaip jai pavaldžios įstaigos (VMAI) pateiktas išvadas traktuoja SODRA, ministerija rašte 10-(4.1-142)-2307 atsakė formaliai, net nurodė į kitiems teisiniams santykiams reguliuoti skirtus teisės aktus (Darbingumo lygio nustatymo tvarkos aprašą). LR SADM raštu Nr. (23.3-21) SD-2337, pirmiausia, nurodė, kad laikinojo nedarbingumo pagrįstumo, teisėtumo ir teisingumo tikrinimus atlieka ne VMAI, o Valstybinio socialinio draudimo fondo valdyba. Visgi, kreipiantis į VMAI jos buvo prašyta įvertinti nustatytų diagnozių pagrįstumą (VMAI sveikatos paslaugų kokybės kontrolė atliko LR Sveikatos apsaugos ministerijos pavedimu pagal Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos prašymą) ir ji savo išvadose pasisakydama dėl suteiktų paslaugų kokybės – „bendros būklės nevertino, rekomendacijų gydymui ir režimui nedavė“, „pratęsė nedarbingumo pažymėjimą <...>, pacientės bendros objektyvios būklės nevertino“ – nurodė, kad paslaugos buvo teiktos pažeidžiant teisės aktų reikalavimus (1 išvada), o nedarbingumo pažymėjimo išdavimas, tęsimas ir užbaigimas buvo nepagrįstas – pažeistos Taisyklių 18 p. VMAI pasisakydama dėl suteiktų sveikatos priežiūros paslaugų kokybės nepasisakyti dėl išduoto laikinojo nedarbingumo pažymėjimo nepagrįstumo, kai tokie trūkumai nustatyti, negalėjo. Tuo tarpu SODRA, atrodo, atmeta VMAI nustatytus faktus apie nedarbingumo pažymėjimo išdavimo bei pratęsimo reikalavimų pažeidimus vien todėl, kad VMAI, nors tai ir vertina atlikdama kokybės auditą, tiesiogiai dėl to nepriima sprendimų. SODRA 2011 m. balandžio 12 d. rašte Nr. (11.3) I-2330 nurodė, kad “Ligos pašalpa mokama nepriklausomai nuo laikinojo nedarbingumo priežasties (liga, būtinė trauma, epideminė situacija ar kt. aplinkybės) ir nedarbingumo pažymėjime nurodyto ligos kodo.” Taip pat argumentavo, kad M. Romerio universiteto teismo medicinos instituto Vilniaus skyriaus ekspertizės akte pasisakoma tik dėl aplinkybės, kad negalavimai nėra trauminio pobūdžio, o pačių negalavimų, lėmusių laikinąjį nedarbingumą, buvimas nebuvo nuneigtas. SODROS teigimu, pagal gydytojų įrašus medicininiuose dokumentuose, nedarbingumo pažymėjimas išduotas dėl medicininiuose dokumentuose nurodytų jos sveikatos sutrikimų ir negalavimų, todėl nedarbingumo pažymėjimas jai buvo išduotas nepažeidžiant Taisyklių reikalavimų ir ligos pašalpa jai išmokėta pagrįstai. Kyla klausimas, kodėl remiamasi medicininių dokumentų įrašais, kai VMAI pripažino, kad iš jų sprendžiant nedarbingumo pažymėjimo išdavimas, tęsimas ir užbaigimas yra nepagrįstas.

Remiantis tuo, kas išdėstyta galima pagrįstai teigti, kad dėl R.B. nedarbingumo pažymėjimo išdavimo pagrįstumo į institucijas kreipęsis Pareiškėjas susidūrė su ministerijų ir institucijų biurokratizmu, neadekvačiu reagavimu į situaciją bei skirtingų sprendimų, susijusių

su tos pačios

situacijos vertinimu, pateikimu. Kreipiuosi į Jus su prašymu ištirti Pareiškėjo skundą dėl

biurokratizmo.

PRIEDAI:

- 1) 2011-03-08 Seimo narės A. Zuokienės raštas Nr. 312;
- 2) 2011-04-05 SODROS raštas Nr. (11.3)I-2160;
- 3) 2011-03-15 Seimo narės A. Zuokienės raštas Nr. 323;
- 4) 2011-04-13 LR SADM raštas Nr. (23.3-21) SD-2337
- 5) 2011-03-29 LR SAM raštas Nr. 10-(4.1-142)-2307;
- 6) 2011-04-12 SODROS raštas Nr. (11.3) I-2330;
- 7) 2011-02-25 VŠĮ Akmenės raj. Pirminės sveikatos prietūros centro raštas Nr. S-86;
- 8) 2011-02-23 Seimo narės A. Zuokienės raštas Nr. 300;
- 9) raštai siųsti Seimo narei A. Zuokienei (2011-03-01, 2011-03-04, 2011-06-09);
- 10) 2011-01-11 SODROS raštas Nr. (13.2) I-242;
- 11) 2011-01-28 Seimo narės A. Zuokienės raštas Nr. 292;
- 12) 2011-02-25 SODROS raštas Nr. (11.3) I-1339;
- 13) 2010-11-16 VMAI sprendimas Nr. 4A-212 (NK-123);
- 14) 2010-11-16 VMAI kontrolės ataskaita Nr. 1A-216 (NK-123);
- 15) 2010-06-04 SODROS Akmenės skyriaus raštas Nr. S-1238;
- 16) 2010-12-08 SODROS raštas Nr. (11.1) I-7730;
- 17) 2010-07-26 SODROS Akmenės skyriaus raštas Nr. (5.3) S-1447;
- 18) 2010-06-30 SODROS raštas Nr. (11.1) I-3929.

LR Seimo narė

Agnė Zuokienė

G.Šakinytė, 8 5239 6700